

Dr. Kolláth György

Nem makulátlan, hanem - pozitív szándékai ellenére - törvénysértő az oktatási miniszter 2005/05 számú, az érettségi botrányt orvosló közigazgatási határozata: „Határozat a 2005. május 10-i matematikai írásbeli érettségi vizsgák eredményeinek megsemmisítéséről”. Olvasható szerdától a tárca honlapján. Aztán, aki hallja, adja át!? E napon történetesen kormányülés volt. A kabinet nagyot, jogot alkothatott volna, ehelyett hagyta,

hogy a szakminiszter jogi harakirit kövessen el. Ha kiadtak volna egy korrekciós kormányrendeletet, akkor benne elrendezhették volna a módosuló időpontokat, azok kötelező tennivalóit, a diákok választási jogát, a beszámítás módját, s az ellen legfeljebb az Alkotmánybírósághoz lehetett volna fordulni. Ehelyett a miniszter egyedileg (?) intézkedett, kiszolgáltatta magát, netán utódját is a publikum jogkeresésének.

Cím
Matúra és makula
Dátum
2005.05.09.

Sokezer jogalany indíthat közigazgatási és kárfelelősségi pert a döntés ellen. Immár van kit perelni. Ha a pénzügyminiszter múlt évi áfa-visszatartó intézkedését középerős bakinak, suta hatáskör-túllépésnek tekintjük, akkor a tanügy miniszterének rapid rendcsinálása kapitális justizmordnak minősíthető. A kapkodás, a végiggondolatlanság, a jog semmibe vétele, értő alkalmazásának kilátástalansága vezetett ide.

Az egy oldalas intézkedés bajai a terjedelmét többszörösen meghaladják. Így - sajnos - nem volt esély korrekt megoldásra. A miniszteri rendelkezés a közoktatási törvény említésével kezdődik és zárul, mégsem képes ugyanarról kétszer ugyanazt mondani. A felhatalmazó jogcímül előbb a tv. 95. § (7) és (9) bekezdését, majd a végén már csak a (9) bekezdését említi, miközben tévesen jórészt a (10) bekezdését váltja valóra. /Képtelen felismerni, hogy a törvény itt eseti, elszigetelt problémák kezelésére adna módot, ám eszköztelen, ha maga a rendszer egésze dől be. Egy liba, egy pásztor logikával a mai botrány nem kezelhető. Általános intézkedést tenni norma nélkül nem lehet, ugyanakkor a törvényi felhatalmazással sem szabad visszaélni. A miniszter, ha már idézi, miért nem ért(elmez)i megfelelően ágazata törvényét? A szövegértés nem csak a magyar nyelv és irodalom terén fontos. A (10) bekezdés a rendkívüli jogrend része: nagy baj van, de azért rendkívüli vagy szükségállapot - pl. kijárási tilalommal - nincsen Magyarországon. Pedig, csupán az utóbbi esetben lenne törvényi alap - idézem - „távközlési eszközök útján történő közzététel” elrendelésére, meg sajátos „azonnali végrehajthatóságra”.

Egy szem határozat olvasható a neten, holott kb. 120.000 egyedi, tértivevénnyel kézbesített döntésnek kellett volna a címzettekhez eljutni: 116 ezer diáknak és a középiskoláknak. Mindegyikük ügyfélnek és a törvényes érdekében sérelmet szenvedő, perképes félnek számít. A határozatból megállapíthatatlan: kik az érdekeltek, s mikortól nyílik meg számukra a 30 napos perindítási határidő? A közhatalom kétféle módon kényszeríthet ránk döntést: jogszabállyal, azaz normával és egyedi rendelkezéssel, vagyis közigazgatási határozattal. A műfaji különbség: a jogállam lényege. Itt a dolgokat összekuszálták. 2005-ben még magyarázni kell, hogy - kollektív bűnösséget sejtetve, vagy legalábbis kollektív szankcionálást és rendszabályt kreálva - internetes „proklamációval” miniszter jogot nem adhat, nem vonhat el, és új kötelezettséget vagy korlátozást sem hozhat vétlen felekre?!

A határozat dús tárháza a közigazgatási szakmai hibáknak. Azok két csoportba tartoznak: érdemiek és eljárásiak. Érdemi hiba, hogy a törvény felhatalmazó normáinak feltételei nem köszönnek vissza a rendelkezésben. A jog kimondja: akkor dönthet a miniszter határozattal pl. az érettségi vizsga eredményének megsemmisítéséről, ha ezt a vizsgaszabályzat szerint teszi, s ha bebizonyosodik, hogy a vizsgát jogellenesen szervezték meg. A jogi előfeltételek jogállamban szó szerint értendők: nem mindegy tehát, hogy hol volt és mekkora a bizonyosság, továbbá, hogy kik és

Dr. Kolláth György

miként is szervezték meg jogellenesen a vizsgát? Szólhatna úgy is a törvény, hogy országos baj és botrány esetén nincsen lacafacázás, de itt nem így szól. Azt is mondja a jog, hogy a miniszter az ide tartozó intézkedését „- indokolás nélkül – a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában közzéteszi”. Ergo egy ez jogismereti plusz-garancia, amit nem válthat ki a honlapon való közhírelés. A törvény itt nem engedné meg a távközlési eszköz útján való közlést. Ez sem nüansz: árvíz és más havária-helyzet esetén csakugyan nincs idő pizmogni, de más esetben be kell tartani a közhatalmi rendelkezéshez, s a benne testet öltő túlhatalom ellensúlyozásához elengedhetetlen biztosítékokat.

A közoktatási törvény szerint e döntést az általános államigazgatási eljárási kódex (Áe.) szerint kellett volna meghozni. Mégis kevés nyoma van, hogy ezt az ötven éves törvényt a tárca betéve ismeri, érti és helyesen alkalmazza. Az ún. alakszerű határozat minimum-kellékeinek zöme lemaradt, a jogorvoslati záradék téves, az indoklás két üres és szerencsétlen mondat csupán, a döntésről való ügyféli értesítés, s az azonnali végrehajtás módja semmiben nem felel meg az Áe. követelményeinek. Ha Magyarország decens jogállam lenne, a legfőbb ügyész megóvná a törvénysértő miniszteri intézkedést. Meglátjuk!?

Egy gyönyörű alföldi mondás szerint a tűzből mentett hegedű is szól, de minek, ha hamisan.